

TEMA 2.- LEGISLACIÓ DE MENORS APLICABLE

2.1.- BREU EXPOSICIÓ DE L'EVOLUCIÓ DE LA LEGISLACIÓ DELS MENORS A ESPANYA

2.1.1 Llei de 1948 del Tribunal Tutelar de Menors. Característiques

Els jutges:

- No ho eren de carrera ja que no havien fet la carrera judicial
- Tenien facultats protectores i reformadores
- Requisits:
 - Havien de tenir més de 25 anys
 - Moralitat i vida familiar exemplars
 - Coneixements tècnics adients

Els menors:

- Tenien aquesta consideració els menors de 16 anys
- No eren responsables dels seus actes

El procés:

- Prescindia de formes processals i de les regles processals vigents del moment
- L'única exigència legal era actuar amb raonada llibertat de criteri
- Prescindia de garanties jurídiques
- Les sessions no eren públiques
- El menor compareixia sol, sense lletrat
- Era possible condemnar-lo sense ser escoltat
- El jutge podia rebutjar proves proposades pel menor
- Les mesures podien tenir una duració indeterminada

Conclusions:

- La manca de garanties acabava causant un greu perjudici per als menors
- En la majoria dels casos les mesures que s'aplicaven eren inversament proporcionals a la gravetat dels fets
- Les nenes eren més durament castigades que els nens

2.1.2 Llei 4/92. Adequació a la Constitució

L'entrada en vigor de la Constitució del 78 exigia la revisió dels principis informadors de les lleis, amb una exigència en el compliment de les regles processals.

La CE estableix els principis d'unitat jurisdiccional, amb jutges i magistrats de la carrera integrants del poder judicial a més de fer una previsió de la presència del ministeri fiscal els òrgans jurisdiccionals específics de menors, amb unes tasques encomanades d'especial rellevància.

Estableix, a més, una sèrie de drets per als menors (temps màxim de detenció, saber de què se l'acusa, presència del lletrat, habeas corpus, obtenció de la tutela efectiva, procés públic sense dilacions, procés amb totes les garanties, presumpció d'innocència, dret a una segona instància, etc.).

La promulgació de la Llei orgànica del poder judicial de 1985 provocava modificacions substancials en la legislació de menors, amb la creació dels jutjats de menors, atribuint al jutge el coneixement i sentència de les infraccions penals comeses per menors, ubicant-los dins el poder judicial i establint un TERMINI per a la presentació d'un projecte de reforma de la legislació tutelar.

La declaració d'inconstitucionalitat de l'art. 15 de la LTTM (sentència 36/91 de 14 de febrer) 13 anys després d'entrar en vigor la CE, va provocar un vuit legislatiu que feia urgent la creació d'una nova llei, la 4/92.

Característiques:

- Reforma parcial, urgent i transitòria
- Adequació del procediment a la CE
- Establiment de l'edat penal del menor entre els 12 i 16 anys.
- Establiment d'un procés amb diverses fases, on apareix el ministeri fiscal com a òrgan instructor, el lletrat, l'equip tècnic i els representants del menor.

2.1.3 Llei 5/2000. LORRPM

Adequació al Codi Penal del 1995, on deia que els menors no eren responsables penals "con arreglo a este codigo" i plantejava al legislatiu una nova llei penal del menor.

Característiques de la LO 5/2000:

- Naturalesa penal de responsabilitat penal del menor
- Principi d'especialització
- Principi de superior interès del menor
- Principi de mínima intervenció
- Principi de legalitat
- Justícia reparadora
- Flexibilitat en l'adopció i execució de les mesures
- Compliment en propi territori
- Competència autonòmica d'execució

* Sala de vistes d'un antic Jutjat de Menors de BCN – Distribució dels participants a un judici

2.1.4 Llei 8/2006. LORRPM, que modifica la LO 5/2000

Des de l'aprovació de la LO 5/2000, es va detectar un increment notable dels delictes comesos per menors d'edat (sobretot contra el patrimoni), la qual cosa va crear preocupació social i la sensació d'impunitat. Amb l'aprovació de la nova llei, es busca la sanció amb més fermesa i eficàcia, dels fets delictius comesos per menor d'edat, que siguin d'especial gravetat (art. 138, 139, Homicidi – Assassinat, art. 179,180 Contra la llibertat sexual Codi Penal).

Característiques de la LO 8/2006:

- Possibilitat de perllongar el temps d'internament.
- Possibilitat de complir les mesures, a partir de la majoria d'edat, en Centre Penitenciari (CP).
- Ampliació dels supòsits en els quals es pot imposar la mesura de internament en centre tancat al menor d'edat, afegint als existents de comissió de delictes greus, als delictes que es duguin a terme en grup o quan el menor formi part d'una associació il·lícita.
- Es suprimeix definitivament la possibilitat d'aplicació de la Llei del menor a persones d'entre 18-21 anys.
- S'afegeix la mesura de prohibició d'aproximació i/o comunicació amb la persona designada pel Jutge.
- Si la mesura d'internament s'imposa al que ha complert 21 anys, o la persona que compleix mesura arriba a aquesta edat, el Jutge ordenarà, per norma general, el compliment al C.P.
- Mesura d'internament cautelar passa a ser de sis mesos, prorrogables 3 més.
- Enjudiciament conjunt de la responsabilitat penal i civil.
- Introdueix una modificació a la LECrim (art. 448 i 707), on es preveu que quan es tracti de menors d'edat víctimes de delictes contra la llibertat sexual, el Jutge o Tribunal està obligat a acordar que s'eviti la confrontació visual amb l'inculpat, utilitzant qualsevol mitjà tècnic que ho faci possible.

2.2 APLICACIÓ DE LA LORRPM 5/2000 (incloses les modificacions de la 8/2006)

2.2.1 Breu descripció de les fases de la instrucció del procediment

1. El Ministeri Fiscal té coneixement de la presumpta infracció penal, obertura de Diligències Preliminars.
 - 1.1 Desistiment de la incoació de l'expedient per correcció en l'àmbit educatiu i familiar.
 - 1.2 Sobreseïment de l'expedient per conciliació o reparació entre el menor i la víctima. Comunicació al Jutge de Menors.
 - 1.3 Incoació de l'expedient. Dona compte al Jutge de Menors el qual inicia les diligències de tràmit corresponents i obre peça de responsabilitat civil. Comunica a les parts implicades la incoació i els drets que els assisteixen.
2. Des de la incoació de l'expedient, el menor té dret a:
 - a) Ser informat dels seus drets
 - b) Designar advocat (aquest pot proposar diligències)
 - c) Intervenir en les diligències que es practiquen i sol·licitar-me'n
 - d) Ser escoltat pel Jutge o Tribunal abans d'adoptar qualsevol resolució que el concerneixi.
 - e) Assistència afectiva y psicològica, i assistència del servei de l'equip tècnic.

3. Informe de l'equip tècnic (en relació a la situació psicològica, educativa i familiar del menor, així com del seu entorn social i sobre qualsevol circumstància rellevant).
4. Possibilitat de sol·licitud de mesures cautelars pel M.F.
5. Tramesa de l'expedient al Jutge de Menors, juntament amb totes les peces de convicció i resta d'efectes i escrit d'al·legacions
6. Obertura de la fase de audiència. Jutge de Menors envia escrit d'al·legacions del Fiscal i còpia de l'expedient a la defensa del menor. El lletrat ha de formular el seu escrit d'al·legacions i proposar les proves que consideri
7. Sentència de conformitat o assenyalament de l'audiència
8. Audiència (assistents i no publicitat)
9. Conformitat del menor o celebració de l'audiència.
10. Sentència

2.2.2 Mesures aplicables als menors (reproducció de l'art. 7.1 de la LO 8/2006)

TÍTOL II

De les mesures

Article 7. *Definició de les mesures susceptibles de ser imposades als menors i regles generals de determinació de les mesures*

1. *Les mesures que poden imposar els jutges de menors, ordenades segons la restricció de drets que suposen, són les següents:*

a) Internament en règim tancat. *Les persones sotmeses a aquesta mesura resideixen al centre i hi porten a terme activitats formatives, educatives, laborals i d'oci.*

b) Internament en règim semiobert. *Les persones sotmeses a aquesta mesura resideixen al centre, però poden portar a terme fora del centre alguna o algunes de les activitats formatives, educatives, laborals i d'oci establertes en el programa individualitzat d'execució de la mesura. La realització d'activitats fora del centre queda condicionada a l'evolució de la persona i al compliment dels objectius previstos en aquestes, i el jutge de menors pot suspendre-les per un temps determinat i acordar que totes les activitats es portin a terme dins el centre.*

c) Internament en règim obert. *Les persones sotmeses a aquesta mesura porten a terme totes les activitats del projecte educatiu en els serveis normalitzats de l'entorn, i resideixen en el centre com a domicili habitual, amb subjecció al programa i règim intern del centre.*

d) Internament terapèutic en règim tancat, semiobert o obert. *En els centres d'aquesta mena es porta a terme una atenció educativa especialitzada o tractament específic adreçat a persones que tinguin anomalies o alteracions psíquiques, un estat de dependència de begudes*

alcohòliques, drogues tòxiques o substàncies psicòtropes, o alteracions en la percepció que determinin una alteració greu de la consciència de la realitat. Aquesta mesura es pot aplicar sola o com a complement d'una altra mesura prevista en aquest article. Quan l'interessat rebutgi un tractament de deshabitació, el jutge li ha d'aplicar una altra mesura adequada a les seves circumstàncies.

e) Tractament ambulatori. Les persones sotmeses a aquesta mesura han d'assistir al centre designat amb la periodicitat requerida pels facultatius que les atenguin i seguir les pautes fixades per al tractament adequat de l'anomalia o alteració psíquica, addicció al consum de begudes alcohòliques, drogues tòxiques o substàncies psicòtropes, o alteracions en la percepció que pateixin. Aquesta mesura es pot aplicar sola o com a complement d'una altra mesura prevista en aquest article. Quan l'interessat rebutgi un tractament de deshabitació, el jutge li ha d'aplicar una altra mesura adequada a les seves circumstàncies.

f) Assistència a un centre de dia. Les persones sotmeses a aquesta mesura resideixen al seu domicili habitual i van a un centre, plenament integrat a la comunitat, a dur a terme activitats de suport, educatives, formatives, laborals o d'oci.

g) Permanència de cap de setmana. Les persones sotmeses a aquesta mesura romanen al seu domicili o en un centre fins a un màxim de trenta-sis hores entre divendres a la tarda o nit i diumenge a la nit, llevat, si s'escau, del temps que hagin de dedicar a les tasques socioeducatives assignades pel jutge que s'hagin de portar a terme fora del lloc de permanència.

h) Llibertat vigilada. En aquesta mesura s'ha de fer un seguiment de l'activitat de la persona sotmesa a aquesta mesura i de la seva assistència a l'escola, al centre de formació professional o al lloc de treball, segons els casos, i s'ha de procurar ajudar-la a superar els factors que van determinar la infracció comesa. Així mateix, aquesta mesura obliga, si s'escau, a seguir les pautes socioeducatives que assenyali l'entitat pública o el professional encarregat del seu seguiment, d'acord amb el programa d'intervenció elaborat a aquest efecte i aprovat pel jutge de menors. La persona sotmesa a aquesta mesura també queda obligada a mantenir amb aquest professional les entrevistes establertes en el programa i a complir, si s'escau, les regles de conducta imposades pel jutge, que poden ser alguna o algunes de les següents:

1a Obligació d'assistir amb regularitat al centre docent corresponent, si el menor està en edat d'escolarització obligatòria, i acreditar davant del jutge aquesta assistència regular o justificar, si s'escau, les absències, tantes vegades com sigui requerit per fer-ho.

2a Obligació de sotmetre's a programes de tipus formatiu, cultural, educatiu, professional, laboral, d'educació sexual, d'educació viària o altres de similars.

3a Prohibició d'acudir a determinats llocs, establiments o espectacles.

4a Prohibició d'absentar-se del lloc de residència sense autorització judicial prèvia.

5a Obligació de residir en un lloc determinat.

6a Obligació de comparèixer personalment davant el jutjat de menors o professional que es designi, per informar de les activitats realitzades i justificar-les.

7a Qualsevol altres obligacions que el jutge, d'ofici o a instància del ministeri fiscal, estimi convenients per a la reinserció social del sentenciat, sempre que no atemptin contra la seva dignitat com a persona. Si alguna d'aquestes obligacions implica la impossibilitat del menor

de continuar convivint amb els pares, tutors o guardadors, el ministeri fiscal ha de remetre testimoni dels particulars a l'entitat pública de protecció del menor, i aquesta entitat ha de promoure les mesures de protecció adequades a les circumstàncies del menor, d'acord amb el que disposa la Llei orgànica 1/1996.

i) La prohibició d'aproximar-se o comunicar-se amb la víctima o amb aquells dels seus familiars o altres persones que determini el jutge. Aquesta mesura impedeix que el menor s'acosti a ells, en qualsevol lloc on estiguin, així com al seu domicili, al seu centre docent, als seus llocs de treball i a qualsevol altre que sigui freqüentat per ells. La prohibició de comunicar-se amb la víctima, o amb aquells dels seus familiars o altres persones que determini el jutge o tribunal, impedeix que el menor hi estableixi, per qualsevol mitjà de comunicació o mitjà informàtic o telemàtic, cap contacte escrit, verbal o visual. Si aquesta mesura implica la impossibilitat del menor de continuar vivint amb els pares, tutors o guardadors, el ministeri fiscal ha de remetre testimoni dels particulars a l'entitat pública de protecció del menor, i aquesta entitat ha de promoure les mesures de protecció adequades a les circumstàncies del menor, d'acord amb el que disposa la Llei orgànica 1/1996.

j) Convivència amb una altra persona, família o grup educatiu. La persona sotmesa a aquesta mesura ha de con viure, durant el període de temps que estableixi el jutge, amb una altra persona, amb una família diferent de la seva o amb un grup educatiu, seleccionats adequadament per orientar-la en el seu procés de socialització.

k) Prestacions en benefici de la comunitat. La persona sotmesa a aquesta mesura, que no es pot imposar sense el seu consentiment, ha de dur a terme les activitats no retribuïdes que se li indiquin, d'interès social o en benefici de persones en situació de precarietat.

l) Realització de tasques socioeducatives. La persona sotmesa a aquesta mesura ha de dur a terme, sense internament ni llibertat vigilada, activitats específiques de contingut educatiu encaminades a facilitar-li el desenvolupament de la competència social.

m) Amonestació. Aquesta mesura consisteix en la reprensió de la persona portada a terme pel jutge de menors i dirigida a fer-li comprendre la gravetat dels fets comesos i les conseqüències que aquests fets han tingut o podrien haver tingut, i instar-lo a no tornar a cometre aquests fets en el futur.

n) Privació del permís de conduir ciclomotors i vehicles de motor, o del dret a obtenir-lo, o de les llicències administratives per a caça o per a ús de qualsevol tipus d'armes. Aquesta mesura es pot imposar com a accessòria quan el delicte o falta s'hagi comès utilitzant un ciclomotor o un vehicle de motor, o una arma, respectivament.

ñ) Inhabilitació absoluta. La mesura d'inhabilitació absoluta produeix la privació definitiva de tots els honors, ocupacions i càrrecs públics sobre aquell en qui recaigui, encara que siguin electius, així com la incapacitat per obtenir aquests o qualssevol altres honors, càrrecs o ocupacions públics, i la de ser elegit per a un càrrec públic, durant el temps de la mesura.

2.2.3 Tipus de mesures i duració (Reproducció de part de l'art. 9 LO 8/2006)

Article 9. Règim general d'aplicació i durada de les mesures

No obstant el que estableixen els apartats 3 i 4 de l'article 7, l'aplicació de les mesures s'ha d'atenir a les regles següents:

- 1.** *Quan els fets comesos siguin qualificats de delictes lleus, només es poden imposar les mesures de llibertat vigilada fins a un màxim de sis mesos, amonestació, permanència de cap de setmana fins a un màxim de quatre caps de setmana, prestacions en benefici de la comunitat fins a cinquanta hores, privació del permís de conduir o d'altres llicències administratives fins a un any, la prohibició d'aproximar-se o comunicar-se amb la víctima o amb aquells dels seus familiars o altres persones que determini el jutge fins a sis mesos, i la realització de tasques socioeducatives fins a sis mesos.*
- 2.** *La mesura d'internament en règim tancat només es pot aplicar quan:*
 - a)** *Els fets estiguin tipificats com a delictes greus pel Codi penal o les lleis penals especials.*
 - b)** *Tractant-se de fets tipificats com a delictes menys greus, en la seva execució s'hagi utilitzat violència o intimidació en les persones o s'hagi generat greu risc per a la vida o la integritat física de les persones.*
 - c)** *Els fets tipificats com a delictes es cometin en grup o el menor pertanyi o actuï al servei d'una banda, organització o associació, fins i tot de caràcter transitori, que es dediqui a la realització d'aquestes activitats.*
- 3.** *La durada de les mesures no pot excedir els dos anys; a aquests efectes s'ha de computar, si s'escau, el temps que ja hagi complert el menor en mesura cautelar, d'acord amb el que disposa l'article 28.5 d'aquesta Llei. La mesura de prestacions en benefici de la comunitat no pot superar les cent hores. La mesura de permanència de cap de setmana no pot superar els vuit caps de setmana.*
- 4.** *Les accions o omissions imprudents no poden ser sancionades amb mesures d'internament en règim tancat.*
- 5.** *Quan en la postulació del ministeri fiscal o en la resolució dictada en el procediment s'hi apreciïn algunes de les circumstàncies a què es refereix l'article 5.2 d'aquesta Llei, només es poden aplicar les mesures terapèutiques descrites a l'article 7.1, lletres d i e de la mateixa Llei.*

3.2.4 Regles d'aplicació i duració (Reproducció art. 10 LO 8/2006)

- 1.** *Quan es tracti dels fets que preveu l'apartat 2 de l'article anterior, el jutge, escoltat el ministeri fiscal, les parts personades i l'equip tècnic, ha d'actuar de conformitat amb les regles següents:*
 - a)** *si en el moment de cometre els fets el menor té catorze o quinze anys d'edat, la mesura pot arribar als tres anys de durada. Si es tracta de prestacions en benefici de la comunitat, aquest màxim és de cent cinquanta hores, i de dotze caps de setmana si la mesura imposada és la de permanència de cap de setmana.*
 - b)** *si en el moment de cometre els fets el menor té setze o disset anys d'edat, la durada màxima de la mesura és de sis anys; o, en els seus casos respectius, de dues-centes hores de prestacions en benefici de la comunitat o permanència de setze caps de setmana. En aquest cas, quan el fet sigui d'extrema gravetat, el jutge ha d'imposar una mesura d'internament en règim tancat d'un a sis anys, complementada successivament amb una altra mesura de llibertat vigilada amb assistència educativa fins a un màxim de cinc anys.*

Només es pot fer ús del que disposen els articles 13 i 51.1 d'aquesta Llei orgànica una vegada transcorregut el primer any de compliment efectiu de la mesura d'internament. Als efectes previstos en el paràgraf anterior, s'entenen sempre supòsits d'extrema gravetat aquells en els quals s'aprecii reincidència.

2. *Quan el fet sigui constitutiu d'algun dels delictes tipificats en els articles 138, 139, 179, 180 i 571 a 580 del Codi penal, o de qualsevol altre delicte que tingui assenyalada en aquest Codi o en les lleis penals especials una pena de presó igual o superior a quinze anys, el jutge ha d'imposar les mesures següents:*

a) *si en el moment de cometre els fets el menor té catorze o quinze anys d'edat, una mesura d'internament en règim tancat d'un a cinc anys de durada, complementada, si s'escau, per una altra mesura de llibertat vigilada de fins a tres anys.*

b) *si en el moment de cometre els fets el menor té setze o disset anys d'edat, una mesura d'internament en règim tancat d'un a vuit anys de durada, complementada, si s'escau, per una altra de llibertat vigilada amb assistència educativa de fins a cinc anys. En aquest cas només pot fer ús de les facultats de modificació, suspensió o substitució de la mesura imposada a què es refereixen els articles 13, 40 i 51.1 d'aquesta Llei orgànica, quan hagi transcorregut, almenys, la meitat de la durada de la mesura d'internament imposada.*

3. *En el cas que el delicte comès sigui algun dels compresos en els articles 571 a 580 del Codi penal, el jutge, sense perjudici de les altres mesures que corresponguin d'acord amb aquesta Llei, també ha d'imposar al menor una mesura d'inhabilitació absoluta per un temps superior entre quatre i quinze anys al de la durada de la mesura d'internament en règim tancat imposada, atenent proporcionalment la gravetat del delicte, el nombre dels comesos i les circumstàncies que concorrin en el menor.*

4. *Les mesures de llibertat vigilada que preveu aquest article han de ser ratificades mitjançant una interlocutòria motivada, amb l'audiència prèvia del ministeri fiscal, del lletrat del menor i del representant de l'entitat pública de protecció o reforma de menors en finalitzar l'internament, i les han de portar a terme les institucions públiques encarregades del compliment de les penes.*

Resum del punt 3.2.3 i 3.2.4:

■ **3.2.3 Tipus i duració de les mesures**

- *Delictes lleus*
 - *< 6 mesos llibetat vigilada*
 - *Amonestació*
 - *Permanença de cap de setmana < 4*
 - *Prestacions en benefici de la comunitat < 50 h.*
 - *Privacions llicències administratives < 1 any*
 - *Prohibició aproximar-se / comunicar-se < 6 mesos*
 - *Realització de tasques socio-educatives < 6 mesos*
- *La mesura d'internament tancat només:*
 - *Delictes tipificats com greus al C.P. o lleis penals especials*
 - *Delictes menys greus, si hi ha violència o intimidació sobre les persones, o generació de greu risc per la a vida o integritat física de les mateixes.*
 - *Delictes comesos en grup, o formi part d'associació il·lícita*
- *Duració mesures < 2 anys o prestació en benefici comunitat < 100 h.*
- *Accions o omissions imprudents, mai internament tancat*

■ **3.2.4 Regles d'aplicació i duració**

- *Si són fets de l'art. 9.2:*
 - *14-15 anys*
 - *mesura internament tancat < 3 anys*
 - *Prestacions en benefici de la comunitat < 150 h.*
 - *Tancament de cap de setmana < 12*
 - *16-17 anys*
 - *Mesura internament tancat < 6 anys*
 - *Prestacions en benefici de la comunitat < 200 h.*
 - *Tancament de cap de setmana < 16*
 - *Si és cas d'extrema gravetat, es pot sumar 5 anys llibertat vigilada*

■ **3.2.4 Regles d'aplicació i duració**

- *Si són fets d'extrema gravetat (art. 138, 139, 179, 180 i 571 a 580)*
 - *14-15 anys*
 - *mesura internament tancat < 5 anys + < 3 llibertat vigilada*
 - *16-17 anys*
 - *Mesura internament tancat < 8 anys + < 5 llibertat vigilada*
- *Per terrorisme (art. 571 a 580) inhabilitació de 4 - 15 anys*

Estadístiques Justícia Juvenil
Indicadors principals vinculats a justícia juvenil

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicadors a últim dia de l'any						
Població de justícia juvenil (*)	2.293	2.085	1.942	1.842	1.866	1.767
Població en assessorament tècnic	226	181	187	173	145	168
Població en mediació	410	381	340	268	232	249
Població en medi obert	1.448	1.306	1.221	1.233	1.307	1.195
Població en internament en centre educatiu	285	295	264	245	252	221
Indicadors acumulats al llarg de l'any						
Població de justícia juvenil (*)	7.094	6.888	6.422	6.013	5.611	5.564
Població en assessorament tècnic	3.327	3.105	2.974	3.024	2.651	2.535
Població en mediació	2.185	2.187	1.995	1.777	1.541	1.581
Població en medi obert	3.072	2.931	2.750	2.672	2.791	2.709
Població en internament en centre educatiu	614	586	582	533	542	518
Població amb mesures fermes notificades	2.071	1.926	1.765	1.731	1.899	1.607
% Població de justícia juvenil amb expedients incoats anteriorment	21,4%	19,7%	20,3%	20,4%	19,9%	18,7%

(*) L'anàlisi de la població segons intervenció no coincideix amb els totals de població de les fulles 3 i 4, donat que existeixen persones donades d'alta en més d'una intervenció.

Població de justícia juvenil últim dia de l'any

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Població de justícia juvenil	2.293	2.085	1.942	1.842	1.866	1.767
Segons gènere						
Homes	1.990	1.819	1.705	1.573	1.572	1.511
Dones	303	266	237	269	294	256
Segons nacionalitat						
Espanyols	1.332	1.204	1.114	1.093	1.114	1.054
Estrangers	961	881	828	749	752	713

Població de justícia juvenil diferent acumulada al llarg de l'any

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Població de justícia juvenil	7.094	6.888	6.422	6.013	5.611	5.564
Segons gènere						
Homes	5.882	5.641	5.294	4.930	4.502	4.498
Dones	1.212	1.247	1.128	1.083	1.109	1.066
Segons edat						
Població de 14-17 anys	3.691	3.626	3.488	3.407	3.137	3.200
Població de 18-21 anys	3.403	3.262	2.934	2.606	2.474	2.364
Segons nacionalitat						
Espanyols	4.422	4.264	3.833	3.724	3.556	3.613
Estrangers	2.672	2.624	2.589	2.289	2.055	1.951
Segons reincidència						
Població anual amb expedients incoats (1)	4.805	4.388	4.333	4.056	3.776	3.756
Població amb expedients oberts 1 vegada	3.286	3.032	3.028	2.828	2.661	2.714
Població amb expedients anteriors	1.519	1.356	1.305	1.228	1.115	1.042
Població sense expedients incoats	2.289	2.500	2.089	1.957	1.835	1.808

(1) Nombre de persones anuals de les quals la FM fa una o diverses peticions d'assessorament tècnic o valoració de la mediació/reparació

Intervencions anuals sobre la població per tipus de programa aplicat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Assessorament tècnic	5.892	5.406	5.210	5.232	4.467	4.631
Mediació	2.373	2.359	2.135	1.896	1.631	1.657
Medi Obert	4.008	3.872	3.601	3.437	3.642	3.527
Internament en Centre Educatiu	947	950	874	832	823	779
Mesures fermes notificades	3.970	3.848	3.478	3.403	3.754	3.063
Internament	863	916	840	807	866	701
Medi Obert	3.107	2.932	2.638	2.596	2.888	2.362

Població de justícia juvenil segons intervenció (*)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Població anual						
Assessorament tècnic	3.327	3.105	2.974	3.024	2.651	2.535
Mediació	2.185	2.187	1.995	1.777	1.541	1.581
Medi obert	3.072	2.931	2.750	2.672	2.791	2.709
Internament en centre educatiu	614	586	582	533	542	518
Mesures fermes notificades	2.071	1.926	1.765	1.731	1.899	1.607
Població l'últim dia de l'any						
Assessorament tècnic	226	181	187	173	145	168
Mediació	410	381	340	268	232	249
Medi obert	1.448	1.306	1.221	1.233	1.307	1.195
Internament en centre educatiu	285	295	264	245	252	221

(*) L'anàlisi de la població segons intervenció no coincideix amb els totals de població de les fulles 3 i 4, donat que existeixen persones donades d'alta en més d'una intervenció.

Població de justícia juvenil en medi obert l'últim dia de l'any

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Població en medi obert	1.448	1.306	1.221	1.233	1.307	1.195
Segons gènere						
Homes	1.267	1.147	1.077	1.066	1.096	1.020
Dones	181	159	144	167	211	175
Mitjana d'edat	17,8	17,9	18,0	17,4	17,5	17,5
Segons delictes principals						
% Contra el patrimoni	50,2	50,8	47,9	46,0	43,5	39,7
% Lesions	25,0	26,2	29,1	31,6	33,7	29,1
% Contra la llibertat	6,9	6,5	6,0	7,1	9,1	9,6
% Contra la seguretat col·lectiva	4,5	3,4	4,0	2,5	0,5	3,1
% Contra l'ordre públic	6,7	6,9	6,0	4,4	6,1	7,6

Població de justícia juvenil en internament en centre educatiu l'últim dia de l'any

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Població en internament en centre educatiu	285	295	264	245	252	221
Segons gènere						
Homes	271	279	253	233	235	203
Dones	14	16	11	12	17	18
Mitjana d'edat	17,3	17,3	17,0	17,0	17,2	17,0
Segons delictes principals						
% Contra el patrimoni	54,7	54,0	48,9	46,0	51,0	41,9
% Lesions	22,0	23,3	25,9	26,9	26,5	29,2
% Contra la llibertat	5,4	6,2	4,8	7,6	7,6	7,8
% Contra la vida	3,6	3,5	6,7	4,1	2,9	3,3
% Contra l'ordre públic	7,8	5,9	4,0	6,7	4,9	8,3

Població de justícia juvenil en internament en centre educatiu l'últim dia de l'any

	2010	2011	2012	2013	2014
Població en internament en centre educatiu	285	295	264	245	252
Segons gènere					
Homes	271	279	253	233	235
Dones	14	16	11	12	17
Mitjana d'edat	17,3	17,3	17,0	17,0	17,2
Segons delictes principal					
% Contra el patrimoni	54,7	54,0	48,9	46,0	51,0
% Lesions	22,0	23,3	25,9	26,9	26,5
% Contra la llibertat	5,4	6,2	4,8	7,6	7,6
% Contra la vida	3,6	3,5	6,7	4,1	2,9
% Contra l'ordre públic	7,8	5,9	4,0	6,7	4,9

Població de justícia juvenil amb mesures fermes notificades al llarg de l'any

	2010	2011	2012	2013	2014
Població amb mesures fermes notificades	2.071	1.926	1.765	1.731	1.899
Segons gènere					
Homes	1.803	1.672	1.542	1.493	1.603
Dones	268	254	223	238	296
Mitjana d'edat	17,2	17,2	16,9	16,5	16,7
Segons delictes principal					
% Contra el patrimoni	47,5	48,2	49,8	47,7	46,7
% Lesions	25,6	26,5	26,7	31,0	28,9
% Contra la llibertat	7,5	7,2	5,8	8,4	7,2
% Contra la seguretat col·lectiva	5,4	5,0	4,9	3,3	3,0
% Contra l'ordre públic	7,1	7,0	6,6	3,3	6,3

Població anual de justícia juvenil amb mesures fermes notificades

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Població amb mesures fermes notificades	2.071	1.926	1.765	1.731	1.899	1.607
Segons gènere						
Homes	1.803	1.672	1.542	1.493	1.603	1.335
Dones	268	254	223	238	296	272
Mitjana d'edat	17,2	17,2	16,9	16,5	16,7	16,7
Segons delictes principal						
% Contra el patrimoni	47,5	48,2	49,8	47,7	46,7	40,6
% Lesions	25,6	26,5	26,7	31,0	28,9	30,1
% Contra la llibertat	7,5	7,2	5,8	8,4	7,2	9,3
% Contra la seguretat col·lectiva	5,4	5,0	4,9	3,3	3,0	2,8
% Contra l'ordre públic	7,1	7,0	6,6	3,3	6,3	6,8

**2.3 RD 1774/2004, REGLAMENT QUE DESENVOLUPA LA LO
5/2000**

2.3.1 Actuació de la policia judicial (reproducció de l'art. 2 del RD 1774/2004)

Article 2. Actuació de la policia judicial

1. La policia judicial actua en la investigació dels fets comesos per menors que puguin ser constitutius de delictes o faltes, sota la direcció del ministeri fiscal.

2. L'actuació de la policia judicial s'ha d'atenir a les ordres del ministeri fiscal i s'ha de subjectar al que estableixen la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, i a la Llei d'enjudiciament criminal.

Llevat de la detenció, qualsevol diligència policial restrictiva de drets fonamentals ha de ser sol·licitada al ministeri fiscal perquè, per la seva via, es faci la sol·licitud oportuna al jutge de menors competent.

3. Els registres policials on constin la identitat i altres dades que afectin la intimitat dels menors són de caràcter estrictament confidencial i no poden ser consultats per tercers. Només tenen accés als arxius esmentats les persones que participin directament en la investigació d'un cas en tràmit o les persones que, en l'exercici de les seves competències respectives, autoritzin expressament el jutge de menors o el ministeri fiscal, tot això sense perjudici de les disposicions que, en matèria de regulació de fitxers i registres automatitzats, dictin les comunitats autònomes d'acord amb les seves competències respectives.

4. A aquest efecte, quan, de conformitat amb l'article 17 de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, es procedeix a detenir un menor, es pot procedir a prendre l'empremta de les seves empremtes dactilars, així com fotografies de la seva cara, que s'han de remetre, com a part de l'atestat policial, al ministeri fiscal per a la instrucció de l'expedient, i han de constar a la base de dades d'identificació personal.

5. L'escorcoll i l'assegurament físic dels menors detinguts s'han de dur a terme en els casos en què sigui estrictament necessari i com a mesura proporcional de seguretat per al menor detingut i els funcionaris actuants, quan no sigui possible un altre mitjà de contenció física del menor.

6. A més d'això, hi ha d'haver un registre o arxiu central on, de manera específica per a menors, s'incorpori la informació relativa a les dades d'aquests resultants de la investigació. Aquest registre o arxiu només pot facilitar informació a requeriment del ministeri fiscal o del jutge de menors.

Tant els registres policials com el registre central al qual es refereix aquest apartat estan sotmesos al que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

7. Quan el ministeri fiscal o el jutge de menors, en l'exercici de les competències que els atribueix la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, vulguin consultar dades relatives a la identitat o l'edat d'un menor, han de requerir d'aquest registre o arxiu central que es comparin les dades que els consten amb les que hi hagi en el registre esmentat, a fi d'acreditar la identitat o altres dades del menor expedientat. Amb aquesta finalitat, han d'adreçar una comunicació, directament o a través del grup de menors o altres unitats similars, a l'esmentat registre, que ha de facilitar les dades i emetre un informe sobre els aspectes requerits.

8. Els registres de menors a què es refereix aquest article no poden ser utilitzats en processos d'adults relatius a casos subsegüents en els quals estigui implicada la mateixa persona.

9. Quan la policia judicial investigui una persona com a presumpte autor d'una infracció penal del qual es dubti de la minoria d'edat i no constin dades que permetin la seva determinació, s'ha de posar a disposició de l'autoritat judicial de la jurisdicció ordinària perquè procedeixi a determinar la identitat i l'edat del presumpte delinqüent per les regles de la Llei d'enjudiciament criminal. Una vegada acreditada l'edat, si aquesta és de menys de 18 anys, cal procedir de conformitat amb el que preveu la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.

10. Quan per a la identificació d'un menor s'hagi d'acudir a la diligència de reconeixement que preveu l'article 369 de la Llei d'enjudiciament criminal, aquesta diligència només es pot portar a terme amb una ordre o autorització del ministeri fiscal o del jutge de menors segons les seves pròpies competències. Per a la pràctica de la diligència de reconeixement, s'han d'utilitzar els mitjans que siguin menys perjudicials per a la integritat del menor, i s'ha de portar a terme a les dependències dels grups de menors o en les seus del ministeri fiscal o autoritat judicial competent. La roda ha d'estar composta per altres persones, menors o no, de conformitat amb els requisits de la Llei d'enjudiciament criminal. Quan la roda estigui composta per altres menors d'edat, s'ha de tenir la seva autorització i la dels seus representants legals o guardadors de fet o de dret, tret del cas dels més grans de 16 anys no emancipats i dels menors emancipats en què sigui aplicable el que es disposa per a les limitacions a la declaració de voluntat dels menors a l'article 2 de la Llei orgànica 1/1996, de protecció jurídica del menor.

2.3.2 Manera de portar a terme la detenció del menor (reproducció de l'art. 3 del RD 1774/2004)

Article 3. Manera de dur a terme la detenció del menor

1. Les autoritats i els funcionaris que intervinguin en la detenció d'un menor han de practicar-la en la forma que menys el perjudiqui, i estan obligats a informar-lo, en un llenguatge clar i comprensible i de forma immediata, dels fets que se li imputen, de les raons de la seva detenció i dels drets que l'assisteixen, especialment els que reconeix l'article 520 de la Llei d'enjudiciament criminal, així com a garantir el respecte d'aquests drets. També han de notificar immediatament el fet de la detenció i el lloc de la custòdia als representants legals del menor i al ministeri fiscal. Si el menor detingut és estranger, el fet de la detenció s'ha de notificar a les autoritats consulars corresponents quan el menor tingui la seva residència habitual fora d'Espanya o quan així ho sol·licitin el menor mateix o els seus representants legals.

2. Qualsevol declaració del detingut s'ha de dur a terme en presència del seu lletrat i dels que exerceixen la pàtria potestat, tutela o guarda del menor, de fet o de dret, llevat que, en aquest últim cas, les circumstàncies aconsellin el contrari. En defecte d'aquests últims, la declaració s'ha de dur a terme en presència del ministeri fiscal, representat per un fiscal diferent de l'instructor de l'expedient.

3. Mentre duri la detenció els menors s'han de trobar custodiats en dependències adequades de conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.

La custòdia dels menors detinguts a què es refereix el paràgraf anterior correspon a les forces i cossos de seguretat competents fins que el fiscal resolgui sobre la llibertat del menor, el desistiment o la incoació de l'expedient, amb la posada a disposició del jutge a què es refereix l'article 17.5 de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors. El fiscal ha de resoldre en el menor espai de temps possible i, en tot cas, dins les 48 hores següents a la detenció.

4. Durant la detenció s'ha de garantir que el menor disposi d'aliments, roba i condicions d'intimitat, seguretat i sanitat adequades.
5. En els establiments de detenció s'ha de portar un llibre registre, de caràcter confidencial, que almenys ha de tenir la informació següent:
- a) Dades relatives a la identitat del menor.
 - b) Circumstàncies de la detenció, motius i, si s'escau, autoritat que la va ordenar.
 - c) Dia i hora de l'ingrés, trasllat o llibertat.
 - d) Indicació de la persona o persones que custodien el menor.
 - e) Detall de la notificació als pares o representants legals del menor i al ministeri fiscal de la detenció del menor.
 - f) Expressió de les circumstàncies psicofísiques del menor.
 - g) Constatació que se l'ha informat de les circumstàncies de la detenció i dels seus drets.

Les dades de l'esmentat registre estan exclusivament a disposició del ministeri fiscal i de l'autoritat judicial competent.

Aquest llibre registre és únic per a tot el concernent a la detenció del menor, i no s'ha de consignar cap de les seves dades en cap altre llibre de la dependència.

2.4 FUNCIONS DEL MINISTERI FISCAL

El Ministeri Fiscal (Fiscalia de Menors), és l'òrgan judicial encarregat de la instrucció de les infraccions penals comeses per menors d'edat.

Correspon al fiscal de menors:

1. dirigir personalment la investigació i ordenar a la policia la pràctica de les actuacions de comprovació dels fets i de la participació del menor als mateixos. Les diligències practicades sota la seva direcció tenen presumpció d'autenticitat.
2. defensar els drets dels menors, vigilar les actuacions que els afectin i observar les garanties del procediment.
3. impulsar i instruir el corresponent procediment.
4. conèixer de les denúncies per fets comesos per menors infractors i custodiar les peces, documents i efectes del delictes.
5. conèixer i rebre els corresponents informes i atestats policials relatius als menors.
6. disposar i rebre als menors infractors detinguts en unió de tot el policialment actuat.
7. ordenar el que s'escaigui en atenció a la determinació de l'edat i identitat del menor infractor.
8. rebre el corresponent testimoni sobre els particulars precisos quan els fets siguin comesos per majors i menors conjuntament.

2.5.- CENTRES EDUCATIUS DE JUSTÍCIA JUVENIL DE CATALUNYA

Centre Educatiu Els Til·lers

Mossos d'Esquadra, 3, 08100 Mollet del Vallès

Capacitat: 60 places, més un pis assistit

Instal·lacions: Aules de formació educativa; tallers de formació ocupacional de construcció, jardineria, horticultura, lampisteria, pintura, hostaleria i manteniment; pista poliesportiva polivalent, camp de futbol, piscina i gimnàs.

Centre Educatiu L'Alzina

Masia del Bon Retorn, 08184 Palau-solità i Plegamans

Capacitat: 60 places

Instal·lacions: Grups educatius, aules escolars; tallers de formació ocupacional i laboral; instal·lacions esportives.

Centre Educatiu Montilivi

Lluís Antoni Santaló i Sors, 1, 17003 Girona

Capacitat: 30 places, més un pis assistit.

Instal·lacions: Aules de formació educativa; tallers de formació ocupacional de construccions metàl·liques, pintura decorativa, jardineria i electricitat; pista poliesportiva polivalent, gimnàs i frontó.

Centre Educatiu Folch i Torres

Joan Maragall, 5-7, 08400 Granollers

Capacitat: 12 places

Instal·lacions: Serveis propis d'un habitatge familiar amb règim de visites dins de l'horari establert.

Centre Educatiu El Segre

Partida Rufea, 68, 25191 Lleida

Capacitat: 30 places, més un pis assistit

Instal·lacions: Aules de formació educativa; tallers de formació ocupacional de construcció, jardineria, horticultura, lampisteria, pintura, hostaleria i manteniment; pista poliesportiva polivalent, camp de futbol, piscina i gimnàs.

Centre Educatiu Oriol Badia

Masia Can Cúgols, Mas Moió, 12, 08736 Guardiola de Font-rubí

Capacitat: 14 places

Instal·lacions: Granja amb animals per a activitats diverses; aules escolars; tallers formatius.

Centre Educatiu Can Llupià

Germans Desvalls, 58-60, 08035 Barcelona

Capacitat: 60 places

Instal·lacions: Quatre mòduls residencials, gimnàs cobert, poliesportiu descobert, zona enjardinada, àrea formativa, tallers productius i de formació ocupacional